

Vraag nr. 1
van 22 september 1997
van de heer LUK VAN NIEUWENHUYSEN

*Cultuursubsidies Nationale Loterij –
Overlegcomité*

Na het plotse wegvallen van de subsidies die het Europees Centrum voor Opera en Vocale Kunst (ECOV) eertijds ontving van de Nationale Loterij, diende genoemde instelling een klacht in bij de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie (VNC). Door dit plotse wegvallen was het voor de Vlaamse overheid niet mogelijk om in een reeds goedgekeurde begroting a posteriori nog nominatieve subsidies op te nemen.

Op 24 april 1997 beoordeelde de VNC de klacht ontvankelijk en gegrond en voegde daar een aanbeveling aan toe. Onder meer de voorzitter van de Vlaamse regering wordt aangeraden de problematiek van subsidiëring en van de bevoegdheid van de subsidiërende overheidsinstanties op de agenda te plaatsen van het Overlegcomité tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten.

Op 31 januari van dit jaar werd door het Vlaams Parlement overigens al een resolutie goedgekeurd (*Stuk 77 (BZ 1995) – red.*) waarin aan de Vlaamse regering werd gevraagd om "op de eerstvolgende vergadering van het Overlegcomité de overheveling naar de Vlaamse Gemeenschap ter sprake te brengen van gelden die door de Nationale Loterij worden toegekend aan organisaties, instellingen en initiatieven in Vlaanderen die zich situeren in beleidsdomeinen die tot de exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren". Voorts wordt de regering verzocht "om deze overheveling te realiseren voor 1 januari 1998".

In juni van dit jaar antwoordde de federale minister van Financiën op een mondelinge vraag van senator Wim Verreycken dat het Overlegcomité hierover nog niet werd aangesproken (*Senaat – Parlementaire Handelingen – Vergaderingen van donderdag 26 juni 1997, blz. 3265 – red.*).

Kan de minister mij meedelen wat de stand van zaken is in dit dossier ?

N.B. : Deze vraag werd gesteld aan minister-president Luc Van den Brande en minister Luc Martens.

Gecoördineerd antwoord van minister-president Luc Van den Brande

Herhaaldelijk hebben zowel de Vlaamse regering als het Vlaams Parlement geopteerd voor de overdracht van de middelen die de Nationale Loterij thans besteedt aan projecten in domeinen waar de gemeenschappen of de gewesten bevoegd zijn.

De overheveling zou het huidige systeem van dubbele subsidiëring, dat verwarrend en disfunctioneel is, ongedaan maken en ervoor zorgen dat de Vlaamse Gemeenschap haar soeverein en exclusief gezag integraal zou kunnen uitoefenen. Dat zal automatisch leiden tot een effectiever, efficiënter maar ook zuiniger beleid.

Het Vlaams Parlement stelde deze vraag eveneens naar aanleiding van de resolutie van 29 januari 1997, waarbij wordt gevraagd dat de Vlaamse regering de overheveling van geld dat door de Nationale Loterij worden toegekend aan organisaties, instellingen en initiatieven in Vlaanderen die actief zijn in beleidsdomeinen die tot de exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren, opnieuw ter sprake zou brengen in het Overlegcomité.

De aanbeveling van de Vaste Nationale Cultuur-pactcommissie is een bijkomend element om de vraag tot overdracht te steunen.

Het recentelijk door de federale overheid aan de gemeenschappen en gewesten voorgestelde ontwerp van winstverdelingsplan 1997 van de Nationale Loterij sterkt mij nog meer in mijn overtuiging dat een overheveling in de toekomst onvermijdbaar wordt.

In het voorgestelde ontwerp van verdelingsplan werden enerzijds een aantal bedragen die bestemd zijn voor materies die ondubbelzinnig tot de bevoegdheid van de gewesten en gemeenschappen behoren, gerefederaliseerd (zoals het wetenschappelijk onderzoek, Kind en Gezin, de renovatie van stadions in het kader van Euro 2000) en anderzijds de verdeelsleutels bepaald op basis van het gemiddelde van de voorbije drie jaren

(1994, 1995 en 1996) ; dit was duidelijk nadelig voor Vlaanderen.

Ik heb dan ook in een brief van 23 mei 1997 aan de federale minister bevoegd voor Financiën krachtig geprotesteerd tegen deze gang van zaken. Inmiddels heeft de federale ministerraad beslist om voor de verdeelsleutel tussen gemeenschappen en gewesten dezelfde methode toe te passen als in 1996. In concreto betekent dit dat het winstverdelingsplan van het dienstjaar 1997 gebaseerd blijft op de sleutels van de bijzondere financieringswet, die gelden voor de verdeling van de aan de gemeenschappen en gewesten overgedragen midelen ter gelegenheid van de begrotingscontrole 1997. Er wordt, zoals in het verleden, rekening gehouden met een bedrag van 6.000.000 frank ten voordele van het Brussels Gewest en een percentage van 0,0845 % voor de Duitstalige Gemeenschap.

Deze werkwijze komt tegemoet aan de rechtvaardige Vlaamse eisen.

Voor de materies die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren, beslist de Vlaamse Gemeenschap nu de facto over de toewijzing van de bedragen. Het spreekt voor zich dat dit ook zou moeten gelden voor de gerefederaliseerde bedragen.

Voor materies waar een gedeelde bevoegdheid bestaat tussen federale overheid en deelstaten, maar die onder de federale enveloppe vallen, zoals armoede, impulsfonds voor migranten, Rode Kruis, enzovoort, dient in ieder geval nu reeds te worden gestreefd naar :

1. een maximale beleidsafstemming tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten ; dit veronderstelt in eerste instantie een regelmatige informatie van de stand van zaken op elk van de onderscheiden rubrieken ;
2. de betrokkenheid van gemeenschappen en gewesten bij het aanleggen van de inhoudelijke criteria ;
3. de betrokkenheid van gemeenschappen en gewesten bij de selectie van de concrete dossiers.

In deze context heb ik opdracht gegeven aan mijn administratie om op basis van een grondig onderzoek na te gaan welke mogelijkheden er op dit ogenblik bestaan om binnen het huidige wettelijke en reglementaire kader tot overheveling te komen van die financiële middelen die door de Nationale Loterij worden toegekend voor materies die tot de exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren. Uit de eerste resultaten van dit onderzoek blijkt dat het geheel van deze problematiek best wordt geïntegreerd in de werkzaamheden van de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken met betrekking tot de discussienota voor een verdere staatshervorming, vermits een hervorming ten gronde slechts kan door middel van een federale wet met bijzondere meerderheid.

Bij de bespreking van het onderdeel wetenschapsbeleid kwam de problematiek van de Nationale Loterij reeds aan bod.

Het is eveneens mijn bedoeling om de problematiek van de Nationale Loterij ter sprake te brengen in de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken als een onderdeel van de voorstellen met betrekking tot het luik "fiscale en financiële autonomie".